

Pyhäkön

Lamppu

"Eikä Jumalan lamppu ollut vielä sammunut" 1. Sam 3:3

Suomen Luther-säätiön tiedotuslehti 5/2012

SINUN ON KUOLTAVA

JUHANA POHJOLA

Koko elämä on valmistautumista kuolemaan. Näin on sanottu ja kaikki sen periaatteessa myöntävät. Tilastopoikkeuksia kun ei löydy. Kuinka vaikeaa oman kuolevaisuuden tunnustaminen voi kuitenkin olla tietoisuuden ja toiminnan tasolla: Varsinkin silloin kun virkeyttä riittää, oma hautakivi tuntuu olevan vielä turvallisesti lohkaisemattomana peruskalliossa kiinni. Eikö hyödyllisempää ole vitamiinit ja sauvakävely kuin synkkä tähyily varjoiselle hautausmaalle?

Toki elämän lahja on tarkoitettu koko painollamme vastaanotettavaksi. Ajat ovatkin erilaisia ihmisen elämäkaareissa eikä kukaan meistä tiedä päivänsä mittaa. Vaikka oman elämän päättymisen olisi inhimillisesti katsottuna kaukana, kuolema on tavalla tai toisella läsnä lähipiirissämme koko matkamme. Siksi olemme yksin ja yhdessä valmistautumassa koko ajan kohti suurta rajapyykkiä. Kristillisessä perinteessä on painotettu kolmea näkökohtaa, joiden huomioonottamisessa voimme jokainen toimia omaksi ja toisten hyväksi.

Toimita talosi (Jes. 38:1). Kaikki ajallinen on lainaksi saatua. Mitä mökkiä, palstaa, asuntoa ja osaketta jokapäiväisessä leivässä Jumala onkaan antanut, ne tulee myös pyrkiä hyvissä ajoin järjestämään. Pinoamisen sijasta elämän työpöytää on hyvä alkaa ajoissa tyhjentää. On suuri lahja niin itselle kuin läheisille, jos omaisuutensa kohdalla osaa vanhetessaan sekä etukäteen luopua ja jakaa että jälkisaädöksen eli testamentin tekemisen kautta vastuullisesti hoitaa pesänsä. Testamentti voi hyvin sisältää myös ohjeen siitä, millaisen kristillisen toivon todistuksen haluaa jättää hautaisjärjestelyjen kautta saattojoukolle.

Sovi veljesi kanssa (Mt. 5:23). Kuolemaan liittyy aina syyllisyyt-

tä omaisten parissa. Usein se koskee joko niitä asioita, joita ei ehtinyt tai uskaltanut lausua tai niitä, mitä kiivas-tuksissa tuli sanottua. Kuinka sydän onkin lyijyn raskas, jos joutuu makamaan kuolinvuoteella sopimattomien riitojen kanssa, ja kuinka painavalta tuntuukaan kulkea arkun perässä, kun ei voi enää anteeksipyyttää ja ilmaista rakkauttaan.

Suuria hetkiä olen pappina kokenut silloin, kun jonkun kuolinvuoteelle kerääntyneen suvun parissa saa todistaa, mikä voima ja lahja anteeksi pyytämässä ja antamisessa on. Jos ja kun emme tiedä lähtöpäiväämme, mikä estää meitä itse paljon anteeksisaneina yrittämästä sopia vielä nyt matkalla ollessamme vaikeatkin ihmissuhteemme? Mikä pidättää meitä sanoin ja teoin ilmaisemasta rakkautta vielä kun aikaa on?

Valmistaudu kohtaamaan Jumalaa (Aam. 4:12). Kuolema ei ole luonnollinen asia vaan synnin seurausta (Room. 5:12). Kuolema ei ole ystävää vaan vihollinen (1.Kor. 15:26). Kuolemalle ei saisi antaa edes sitä kunniaa, että sen valossa vasta ymmärtäisi mitä elämä on. Se kuuluu Elämän Antajalle. Kuolema ei myöskään ole pahin asia. Vaikka kuolemansairaus olisi pitkäkin, se ei ole mitään verrattuna onnettomaan iankaikkisuuteen (Luuk. 12:4). Hyvääkään kuolemaa ei ole, vaikka ihminen kuinka julistaisi omaa vapauttaan luojastaan eutanasia-vaatimuksissa. Autuasta loppua sen sijaan voi ja tulee rukoilla.

Kuoleman kohtaamisen valmistautumisen sijasta meidän tulisi varsinaisesti olla valmistautuneita kohtaamaan elämän ja kuoleman Herra. Kuolema kyllä huolehtii omasta vierailustaan, sillä se tekee jatkuvasti työtä ruumiissamme. Kuolla osaamme luonnostamme niin ajallisesti kuin ikuisesti. Pyhän Jumalan kohtaamiseen puo-

lestaan emme itsestään tule valmiiksi. Kuoleman edessä järkemme yltää parhaimmillaan materialismin lohdutomaan uskontunnustukseen: eiköhän se ollut siinä. Siksi tarvitsemme, että Jumala itse valmistaa meidät kohtaamaan itsensä.

Valmiiksi tulemme vain hänessä, joka on Elämänruhtinas, Kristus Jeesus. Tätä varten hän on antanut seurakunnan valmistuskouluksi elämään. Me saamme lahjaksi eläväksi tekevän Hengen, joka liittää meidät Kristuksen ylösnousemuselämään kasteessa (Room. 6:4), tekee osallisiksi elämän sanoista (Joh. 5:24) ja lahjoittaa kuolemattomuuden lääkkeen armopöydässä (Joh. 6:54). Kaikki nämä tähtäävät vain yhteen: jotta meillä olisi elämä Kristuksessa. Mikä valtava kutsu meille on olla kuoleman laaksoissa *elämän tuoksu elämäksi* (2.Kor. 2:16)! Uskossa nukkuneet pyhät tätä elämää jo nauttivat. Me kaipauksen kyynel poskella ja pyhä toivo rinnassa seuraamme pian heitä Vapahtajan lupauksessa leväten. *Älä pelkää! Minulla on kuoleman ja tuonelan avaimet.* (Ilm. 1:18)

RANSKANKIELISET KATEKISMUKSET PERILLÄ – JA AHKERASSA KÄYTÖSSÄ

✍ ESKO MURTO 📷 JAMES MAY

Viime talven aikana Suomen Luther-säätiön seurakunnissa kerättiin varoja katekismusten painattamiseksi ja lähettämiseksi Länsi-Afrikan ranskankielisten luterilaisten tarpeisiin. Yhteensä 10 000 Vähä katekismusta on nyt saapunut kentälle ja katekismusopetus on täydessä vauhdissa.

– Järjestämme eri maissa koulutusseminaareja varustaaksemme pastoreita, pyhäkoulunopettajia ja muita kirkon työntekijöitä opettamaan luterilaisen uskon perusteista näiden kirjojen avulla, lähetystyössä toimiva pastori **James May** kertoo.

– Ensimmäinen seminaari pidettiin syyskuussa Kongon Brazzavillessä. Tämän jälkeen Kongon evankelis-luterilaisessa kirkossa voidaan ensi kertaa pitää katekismuskursseja. Kirjoja ei riitä ovelta ovelle jaettavaiksi, mutta moni perhe saa nyt oman katekismuksen.

Länsi-Afrikan kristityt joutuvat elämään usein ankaran köyhyyden keskellä, mutta silloinkin kun rahaa olisi, tarjontaa luterilaisesta kirjallisuudesta ei ole lainkaan. Virsikirjoja, rukouskirjoja tai raamatunselitysoppaita ei luterilaisten kristittyjen tarpeisiin yksinkertaisesti ole ollut olemassa. Tämän vuoksi nyt saatu erä katekismuksia on James Mayn mukaan erityisen arvokas.

Katekismukset ovat tulleet tarpeeseen ja ne on otettu ilolla vastaan – ainakin sen perusteella, mitä ensimmäisten lukijoiden palautteesta voi päätellä.

– Liberaalit ja baptistit ovat vahvasti hyökänneet luterilaisia, ”konservatiivisia” käsityksiä vastaan, James

Vastaviihitty pastori Antoine Dilou opettamassa katekismuskurssilla Kongon Brazzavillessä.

May kertoo.

– Oppilaani sanovat, että tämän jälkeen he voivat osoittaa näille ihmisille etteivät he ole eri mieltä vain luterilaisten, vaan Jumalan sanan kanssa.

Nälkä tuntuu kasvavan syödessä, ja jo nyt vaikuttaa siltä että uusi painos voi pian tulla ajankohtaiseksi. James May kertoo, kuinka erääseen seminaariin oli omakustanteisesti saa-

punut työntekijöitä naapurimaan luterilaisesta kirkosta, eivätkä he päästäneet häntä lähtemään ennen kuin James lupasi tuoda katekismuksia heillekin.

– Halu oppia Raamattua on valtava, James May toteaa.

– Kiitokset veljille ja siskoille Luther-säätiössä siitä että autoitte tekemään tästä mahdollista!

JUMALANPALVELUSTEN PITÄMINEN ALOITETTU SAVONLINNASSA

Raamattuluentojen pitäminen aloitettiin Savonlinnassa syksyllä 2011. Jumalanpalvelusten pitäminen oli luonteva jatko innokkaasti kokoon tulleelle seurakunnalle. Ensimmäinen Luther-säätiön jumalanpalvelus pidettiin 26.8., ja syksyn ajan Savonlinnan sataman valo ry:ltä vuokratussa tilassa on tarkoitus viettää messu kuukausittain. Ensi vuoden aikana jumalanpalveluksia pyritään pitämään useamminkin. Messuvieraiden lukumäärä on ollut 30–40 henkeä.

Sisällys 5/2012

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia
- 4 Mitä on kuoleman rajan jälkeen?
- 6 Elämässä kiinni, kuolema kannoilla
- 8 Rukousten rukous
- 9 Uhri Moorian vuorella
- 10 Kaikkien pyhien päivä vai kummituskarnevaali?
- 11 Jari Kekäle & C12: Kuolema ei tunne virastoaikaa -levyarvostelu

- 12 Om bikten
- 13 Församlingsliv i postkonstantinsk tid
- 14 Matkalla: Kirkollisia yhteyksiä Puolaan ja Tsekiin
- 15 Jumalanpalvelukset
- 16 Uskolliset telantekijät
- Kannen kuva:
Pier Francesco Cittadini: Vanitas Stillleben

MITÄ ON KUOLEMAN RAJAN JÄLKEEN?

PETRI HILTUNEN

Mihin me menemme kuoleman jälkeen? Minkälaisessa tilassa tai olomuodossa ihminen on kuoleman jälkeen? Tunnemme tai tiedämmekö me mitään kuoleman jälkeen? Nämä kysymykset liittyvät nk. ”välitilaan” eli siihen, mitä on ihmisen kuoleman ja Kristuksen paluun välillä.

MIKÄ KUOLEMASSA KUOLEE?

Kaikille on selvää, että kuolemassa ihmisen ruumis kuolee. Lääketieteessä kuolema usein kuvataan vain ruumiin, kehon toimintojen loppumisena.

Viime aikoina tällainen materialistinen käsitys kuolemasta on kuitenkin asetettu kyseenalaiseksi myös lääketieteen piirissä. Esimerkiksi nk. rajatilakokemusten tutkiminen on vakuuttanut jotkut tutkijat siitä, että puhtaasti biologinen käsitys kuolemasta ei riitä. Elämää voi olla ilman ruumista. Ihmisen tietoisuus voi jatkua ruumiin ulkopuolellakin.

Tämä vahvistaa sen, minä me jo hyvin tunemme Raamatusta. Paavali esimerkiksi kertoo itsestään, miten hänet temmattiin kolmanteen taivaaseen. Hän tosin kysyy: ”Oliko hän silloin ruumiissaan vai poissa siitä, en tiedä, sen tietää Jumala” (2. Kor. 12:2-4). Paavali pitää siis mahdollisena, että ihminen voi kuulla sanoja ja nähdä ja kokea, vaikka olisikin irti ruumiistaan.

Samoinhan oli Jeesuksen kohdalla. Hän kuoli ja hänen ruumiinsa pantiin

kalliohautaan. Mutta silti me uskontunnustuksessa lausumme, että hän ”astui alas tuonelaan”, ja Pietari lisää, että *Hänen ruumiinsa surmattiin, mutta hengessä hänet tehtiin eläväksi. Ja niin hän myös meni ja saarnasi vankeudessa oleville hengille* (1. Piet. 3:18:19). Jeesuksen ruumis siis kuoli, mutta silti hänen henkensä eli. Hän saattoi hengessään astua jopa kuoleman valtakuntaan ja julistaa siellä ylösnousemuksen sanomaa. Ilman ruumista voi siis elää ja toimia.

Me emme kristittyinä kuitenkaan ajattele, että kuolema on sielun vapautumista ruumiin vankilasta. Ikään kuin ruumis olisi väharvoinen ja jopa vastenmielinen ja vain sielu olisi arvokas. Tämä on pakanallista platonilaista ajattelua. Sen sijaan me kyllä uskomme ruumiin ja sielun irtaantumiseen toisistaan. Ruumiskin on tavattoman arvokas, koska se on Jumalan luoma. Ja kerran sielu saa uuden ruumiin, mikä

sekin korostaa ruumiin ja ruumiillisuuden arvoa.

TUONELAA EI KUKAAN VOI VÄLTÄÄ

Vanhassa testamentissa tuonela on *she'ol*, joka tulee ”kuoppaa” tai ”luolaa” tarkoittavasta sanasta. Sitä verrataan petoon, joka kyltymättä odottaa kitaansa uutta saalista. Se nielee yhä uusia ihmisiä kaikkien kansojen keskuudesta: ”Nälkäisenä ammottaa tuonelan kita” (Snl 27:20).

Tuonela on VT:ssa paikka, johon kokoontuvat kaikki ne, jotka ovat jättäneet maallisen elämän: ”Minä tiedän, että sinä viet minut kuoleman käsiin, paikkaan, mihin päättyy kaikki mikä elää” (Job 30:23) ja ”Onko ketään, joka ei kuolisi, joka välttyisi joutumasta tuonelan kouriin?” (Ps. 89:49). Tuonela tarkoittaa vain yleisellä tasolla kuolleiden olinpaikkaa. Se on siis eri asia kuin helvetti eli kadotus.

Tuonelaan joutuvat sekä vanhurskaat että väärät. Kuningas Hiskia valitti, että *tuonelan porttien tuolla*

puolen joudun viettämään ne vuodet, jotka minulta jäivät elämästä (Jes. 38:10). Myös kantaisä Jaakob sanoi pojilleen, että hän on matkalla tuonelaan (1. Moos. 42:38). Tuonela on siis myös Jumalan omien tuleva olinpaikka.

Jo Vanhassa testamentissa on ajatus, että tuonelassa me näemme ne, jotka ovat kuolleet ennen meitä. Kantaisä Jaakob sanoi: ”Minä suren, kunnes menen tuonelaan poikani luo” (siis Joosefin, jonka hän luuli kuolleen, 1. Moos. 37:35).

Myös Abraham sai lupauksen, että hän saa rauhassa mennä isiensä luo ja pääsee hautaan hyvän vanhuuden jälkeen (1. Moos. 15:15).

Vanhan testamentin mukaan ruumis maatuu, mutta sielu menee tuonelaan. Psalmintekijä luottaa kuitenkin Jumalaan: ”Sinä et hylkää sieluani tuonelaan” (Ps. 16:10). Ihmisen persoon, aineeton osa säilyy siis tuonelassa, jonne Jumala ei kuitenkaan hylkää eikä jätä sitä. Ruumis, aineelli-

nen puoli, hajoaa haudassa. Sielu sen sijaan ei ole haudassa.

Tuonelassa ihmisellä säilyy jonkinlainen tietoisuus. Jesajan profetian mukaan ”tuonela tuolla alhaalla on kiihdyksissä, siellä odotetaan sinun tuloasi”, nimitäin Babylonian kuninkaan kukistumista ja kuolemaa (Jes. 14:9).

Joistakin Vanhan testamentin kohdista voidaan päätellä, että tuonelassa on eriaisteisia paikkoja. Hes. 32. luvussa puhutaan, miten Assyrian julmalle armeijalle ”on annettu hautapaikaksi tuonelan etäisin onkalo”, Elam on sysätty ”syvimpään tuonelaan”.

Jo Vanhassa testamentissa esiintyy myös ajatus siitä, ettei tuonelassa olla ikuisesti. Hannan kiitosvirressä lauletaan: ”Herra lähettää kuoleman ja antaa elämän, vie alas tuonelaan ja nostaa sieltä” (2. Sam. 2:6). Tämä ajatushan oli myös psalmissa, jossa sanottiin: ”Sinä et hylkää minun sieluani tuonelaan” (Ps. 16:10). Psalmissa 49 sanotaan jopa, että ”Jumala lunastaa minut, hän tempaa minut kuoleman otteesta” (j. 16).

Kaikkein selvimmin tulee tuonelasta vapautumisen ajatus esiin Vanhan testamentin nuorimmassa kirjassa, Danielin kirjassa: *Mutta sinun kansasi pelastuu, pelastuu jokainen, jonka nimi on kirjoitettu kirjaan. Monet maan tomussa nukkuvista heräävät, toiset ikuiseen elämään, toiset häpeään ja ikuiseen kauhuun* (Dan. 12:1-2).

LEPOA ABRAHAMIN HELMASSA

Uudessa testamentissa tuonela on *hades*, joka saattaa tulla sanasta, joka merkitsee ’näkymätön’ tai ’ei-nähty’.

Meille annetaan UT:ssa selvempi ilmoitus tuonelasta, jopa sen maantieteestä. Jeesuksen mukaan tuonela on nimittäin jaettu kahteen osaan, kuten käy ilmi Lasarus-vertauksesta (Luuk. 16:19-31).

Lasarus-kertomuksen mukaan köyhä Lasarus ”kuoli ja enkelit veivät hänet Abrahamin huomaan” (tai helmaan). Tämän perusteella me voimme ajatella, että uskovan ihmisen saattojoukkoina todella ovat taivaan enkelit. He huolehtivat, että uskovan ihmisen sielu ja henki pääsevät turvallisesti oikeaan paikkaan, kaikkien uskosta vanhurskaiden kantaisän, Abrahamin luo.

Kertomuksessa puhutaan myös rikkaasta miehestä, mutta hänestä sanotaan vain, että hän ”kuoli ja hänet haudattiin”. Seuraavassa jakeessa hänen todetaan olevan tuonelassa. Ei puhuttakaan enkeleistä.

Rikas mies joutui tuonelassa liekkeihin, joiden keskellä hänen oli kauhea olla. Kun hän pyysi helpotusta, Abraham vain vastasi, että ”sinä sait eläessäsi hyvän osan ... mutta (nyt) sinä saat kärsiä tuskaa”. Edes Lasarus ei lähetetty kastaamaan vedellä kärsivän miehen kieltä. Mies oli elänyt erossa Jumalasta ja se oli näkynyt hänen karsaassa suhtautumisessaan köyhään Lasaruskeeseen.

Abraham sanoi, että *meidän välillämme on syvä, ylipääsemätön kuilu, niin ettei täältä kukaan voi tulla teidän luoksenne, vaikka tahtoisikin, eikä sieltä pääse kukaan kuilun yli meidän puolellemme*. On siis turha

kysyä – niin kuin jotkut – että voiko nämä asiat ratkaista vielä kuoleman jälkeen tai voiko siellä vielä pelastua. Pääsääntö on ikuisen kohtalon ratkeaminen jo täällä ajassa, jos evankeliumi saa herättää ihmisessä uskon Kristuksen sovitustyöhön ja hän saa kasteen. Se on vedenjakaja.

Mooseksen ja profeettojen täytyy riittää ihmiselle pelastumista varten – siis Jumalan sanan. Ei ihmisiä saada uskomaan Jeesukseen, vaikka joku nousisi kuolleista, sanoi Abraham. Yksihän on jo noussut kuolleista, ja sen pitäisi riittää synnyttämään meissä pelastava usko.

Abrahamin helmaa voi kutsua myös paratiisiksi. Ristin ryövärihän Jeesus lupasi pääsyn paratiisiin jo sinä päivänä (Luuk. 23:43). Vanhurskaiden sielut ovat siellä odottamassa ikuista iloa, uutta taivasta ja uutta maata. Pelastuksen torjuneet sen sijaan odottavat tuonelan toisessa osassa

yleistä ylösnousemusta ja viimeistä tuomiota. Kristinoppi (1948) ilmaisee asian näin: *Vanhurskaille tämä odotus on rauhaa ja Jumalan läheisyyttä, jumalattomille vaivaa ja tuomion odotusta*.

KOTIIN HERRAN LUO

Paavali kuitenkin odotti tuonelassa kohtaavansa Herran Jeesuksen: ”Haluaisimme muuttaa pois ruumiistamme, kotiin Herran luo” (2. Kor. 5:8). Yhteys Jeesukseen ei siis katkea kuolemassa vaan päinvastoin muuttuu näkyväksi. Kristus on tuonelankin Herra. Virressä sanotaan: ”Jos tuonelaan käyn pimeään, en vältä Herraa sielläkään” (V. 394:4).

Jeesuksella on täytetyn työnsä ansiosta ”kuoleman ja tuonelan avaimet” (Ilm. 1:18). Hän yksin voi päästää pois ne, jotka kuolemassaan ovat siirtyneet kuoleman valtakuntaan, tuonelaan.

Lopulta Kristus tyhjentää koko tuonelan ja herättää sen asukkaat tuomioistuimensa eteen. Sen jälkeen ei kukaan enää kuole eikä joudu tuonelaan. Ihmisten ikuinen asuinpaikka on selvitetty, se on joko taivas tai helveti. Tuonela ja kuolema heitetään siksi tarpeettomina ikuisiksi ajoiksi tuliseen järveen (Ilm. 20:14). Kastettu uskova saa sen sijaan elää ikuisesti Jumalan luona.

ELÄMÄSSÄ KIINNI, KUOLEMA KANNOILLA

✍️ JANNE KOSKELA

Istun oululaisessa olohuoneessa. Tunnelma on levollinen niin kuin ennenkin tässä talossa. Vastapäätä istuu lempeäilmeinen mies, jolla on minua neljä-viisi vuosikymmentä pidempi kokemus elämästä ja paimenviran hoidosta. Sanat putoavat välillä pitkänkin harkinnan jälkeen, mutta ovat painavia ja aina moitteettomassa järjestyksessä. Puhumme vastikään 75 vuotta täyttäneen piispa Olavi Rimpiläisen kanssa kuolemasta.

MUUTOKSIA HAUTAUSTAVOISSA

Olavi-piispa on tehnyt väitöskirjansa hautaustavoista Suomessa (Läntisen perinteen mukainen hautauskäytäntö Suomessa ennen isoavihaa, 1971) ja osallistunut nykyisten kirkkokäsikirjojen toimitustyöhön. Miten suomalaisten suhtautuminen kuolemaan on muuttunut?

– Yksi selvä trendi on kuoleman privatisoituminen. 60-luvun alussa maaseudulla eli vielä yhteisöllinen suhtautuminen kuolemaan: kuoltiin kotona, hautajaisiin tuli koko kylän väki. Arkku avattiin ja kuolutta – ja kuolemaa – katsottiin silmiin. Mutta tämä suhtautuminen oli jo kuitumassa pois. Enenevässä määrin kuoltiin sairaalassa ja vanhainkodissa, yhteisöltä suljetussa tilassa. Pieni lähiomaisten joukko saattoi ehtiä kuolinvuoteen ääreen.

Tämä kehitys on piispan

mukaan jatkunut meidän aikaamme asti. Kuolema tapahtumana on eristetty elämästä. Yhä useammin yhteisöhautajaiset korvautuvat ilmoituksella: haudattu hiljaisuudessa omaisten läsnäollessa.

Piispa myöntää itsekin olevansa tässä asiassa aikansa kasvatti. Pieni ja pelkistetty on kaunista.

– Minusta tuntuu, että omatkin hautajaiset olisivat sellaiset, että olisi kaikkein lähimmät ihmiset vaan.

Tuntuu, että silloin keskitytään itse asiaan: rakas ihminen on lähtemässä pois. Silloin tämä kaikkein tärkein ei jää muiden sinänsä tärkeiden asioiden katveeseen, joita iso sosiaalinen tapahtuma väistämättä nostaa esille.

Toinen, vielä isompi muutos Suomessa ja Euroopassa on Olavin mukaan tapahtunut suhtautumisessa elämän pyhyteen.

– Elämän loukkaamattomuus rakoilee elämän janan molemmissa päissä, sekä alussa että lopussa.

Sekä abortti että eutanasia ovat osa laajempaa ajattelun murrosta.

– Tässä postmodernissa ajassa ihminen jättää auktoriteetit syrjään ja säätää itse omat subjektiiviset pelisääntönsä. Ihminen ei enää ota oikeaa ja väärää annettuina asioina, vaan tahtoo itse tietää ja päättää, mikä on oikein ja väärin.

Piispa suree sitä, miten nopeasti suomalaisten enemmistö on gallupien

mukaan taipunut hyväksymään armomurhan, ”suostunut median vietäväksi ja manipuloitavaksi”. Ja kun gallupenemmistö tukee asiaa, harvat poliitikotkaan uskalvat vastustaa.

– Ja kuitenkin, Olavi muistuttaa, vain Jumalalla ja Jumalalla yksin, on oikeus ja valtaa antaa elämä ja ottaa se takaisin.

MEMENTO MORI

Kuoleman privatisoituminen näkyy piispan mielessä myös siinä, että puhe kuolemasta on liki tyystin hävinnyt kirkoista. Roomalaisessa triumfikulkueessa triumfaattorin vaunussa seisovan orjan tehtävänä oli kuiskata isäntänsä korvaan sanat *Memento mori*, ’muista kuolevasi’, ettei tämä juhlahumun keskellä pääsisi unohtamaan elämän tosiasioita ja ylipistymään. Nämä sanat jäivät elämään myös kristillisessä uskossa. Rukoillaanhan psalmissakin: *Opeta meitä laskemaan päivämme oikein, että me saisimme viisaan sydämen* (Ps 90:12).

Keskiajan kirkkotaiteessa hyvin yleinen teema oli kuolemantanssi, jossa luurankohahmoinen kuolema tanssitti erotuksetta kaikenlaisia ihmisiä vauvasta vaariin ja kerjäläisestä kuninkaaseen. Kun suomalaisessa kirkossa näet pääkal-lomaalauksia tai tiimalaseja saarnatuolissa, niidenkin tehtävänä on muistuttaa kuolemasta: Aikasi loppuu kerran!

Olavi-piispa muistaa vielä menneen ajan, jolloin vanhat rovastit saarnasivat väkevästi kuolemasta. Vaikka saarnatuolit nykyään pääsääntöisesti vaikenevat asiasta, virsikirjassa on ihme kyllä, säilynyt vielä paljon kuolemasta muistutavaa materiaalia: *Ah, kaikki kaataa kuolema, näin täytyy tahto Herran. Ei ketään kuolo armahda, vie jokaisen se kerran* (VK610).

Mutta vaikka kuolemasta nykyään vaietaan, ei kuolema ole kadonnut näköpiiristä. Lähiomaisten kuolemat, sairaudet ja oman iän karttuminen ovat vaikuttaneet sen, että kuolinilmoitukset kirkossa ovat alkaneet aivan uudella tavalla tarttua piispan korvaan.

– Muistutus omasta kuolevaisuudesta on hyvinkin vahva näillä aamuilla. Kun lähiomainen kuolee, tietoisuus elämän loppumisesta on aivan pakahduttava. Iän kasvamisesta seuraa, että tietää elämän loppuvan, valitettavasti.

Olavi painottaa viimeistä sanaa, ja jatkaa:

– Ihmisen elämänhalu on suunnaton. En halua kuolla. Haluan elää, ja mahdollisimman toimintakykyisenä. Ja haluan, että läheiset ihmiset eläisivät myös minun kanssani.

Jumalan antaman elämän loppumisena kuolema on siis ”vihollisista viimeinen”, niin kuin Uusi testamentti sanoo.

– Elämä saattaa kyllä edetä sitä Paavalin lauset-

ta kohti, että halu minulla on täältä eritä ja olla Kristuksen kanssa. Joissain elämänvaiheissa tämä ei ole hurskastelua vaan ihan totta. Kuolema saattaa muuttua vapauttajaksi, jos vaikkapa menettää aviopuolison tai joutuu kokemaan tajunnan sumentavia kipuja, piispa pohtii.

– Mutta vielä haluan riippua elämässä kiinni, elämänhalu ja toimimisen halu on tallella. Ja kuitenkin kuoleman realiteetti seuraa entistä raskaampana kannoilla. Siksi tärkeä kysymys kuuluu ennen kaikkea: Miten kuoleman tosiasian kanssa jaksaa elää?

MITEN KUOLEMAN KANSSA ELETÄÄN?

– Tietysti kristityn käytös on vaikka kuinka paljon kuolemattomuuden lääkkeitä, Olavi-piispa toteaa, mutta minulle tässä keskeinen asia on rukous, sillä kuoleman realiteetti tulee mieleen yksinäisinä hetkinä,

vaikkapa silloin, kun ei saa yöllä unta. Silloin seurakunta armonvälikkapaleineen ei ole vieressä lohduttamassa. Mutta yksinäisyydessä on rukous, minun kohdalla toisten rukous, jossa on tiivistyneenä kilvoittelijasukupolvien kokemus.

Olavi siteeraa ortodoksisista Johannes Khrysostomoksen liturgian rukousta: jossa pyydetään elämälle *kristillistä, kivutonta, kunniallista, rauhallista loppua ja hyvää vastausta Kristuksen peljättävän tuomioistuinten edessä*.

– Tähän rukoukseen on niin valtavasti viisautta talletettuna, että aina siitä joku puoli avautuu ja antaa jaksamista ja auttaa lepoon ja uneen.

Khrysostomoksen rukoukseen kiteytyykin hyvin paljon kristillisestä kuolemaan valmistautumisesta, kun Olavi-piispa sitä kohta kohdalta selittää.

– Kristillisesti elämä lop-

puu, kun ihminen saa lähteä armonvälineiden osallisuudesta ja seurakunnan rukousten saattelemana.

– Kivutonta loppua ruokoilee hartaasti jokainen joka tietää mitä kipu on, ettei tarvisi kestää sietämätöntä kipua. Kunniallista kuolemaa pyydän lähimmäisten tähden. Ettei heidän tarvitsi aivokuoren kontrollin pettäessä nähdä kokonaisuudessaan sitä turmelusta, joka minun sydämessäni vallitsee, piispa kuvaa.

– Rauhallisen kuoleman voi ihmiselle antaa vain syntien anteeksiantamus Jeesus Kristuksen tähden. Toivon, ettei Jumala nostaisi muistin menneisyydestä liian suuria asioita, joita on vaikea uskoa anteeksi. Pyydän, että tulisi vain sen kokoisia muistoja, jotka jaksaa uskoa anteeksiannetuiksi.

Viimeiseksi rukoillaan hyvää vastausta Kristuksen peljättävän tuomioistuimen

edessä, ”sillä kyllä Kristuksen tuomioistuin on myös peljättävä”. Tämä pyyntö laittaa kaiken pakettiin ja muodostuu samalla jo uskossa vastaukseksi pyyntöihin, niin kuin liturgisilla rukoksilla on tapana.

Ennemmin tai myöhemmin kuolema saavuttaa jokaisen. Mikä on hautajaistapoja tutkineen piispan mielestä kaikkein keskeisintä kristillisissä hautajaisissa?

– Kyllä se on Kristuksen ylösnousemus, voitto kuolemasta. Ylösnousemussanoma ei saa puuttua yksistään hautajaisista.

Silloin viimeisin sana on elämällä.

Siirrymme kotoisasti keittiön pöydän ääreen Annelin laittamalle kahville. Nuori pappi tietää noukkineensa monta tarkoin punnittua jyvistä tulevia aikoja varten.

RUKOUSTEN RUKOUS

≡ ANTTI LEHRBÄCK

Se on messun keskeisin liturginen rukous ja sisältönsä hyvin rikas. Se on ylistystä ja tiivistelmää siitä, mitä kirkko uskoo pelastuksesta ja mitä jumalanpalveluksessa oikein tapahtuu. Se käsittää suuren osan ehtoollisliturgiasta, mutta sen katkaisee Jeesuksen majesteettilliset ehtoollisen asetussanat.

Se alkaa vuorotervehdyksellä ”Herra olkoon teidän kanssanne” ja päättyy Isä meidän -rukousta edeltävään ylistykseen ”Hänen kauttaan, Hänen kanssaan ja Hänessä...”. Se on suuri ehtoollisrukous eli eukaristinen rukous, *prex eucharistica*, rukousten rukous, koska se liittyy Herramme ruumilliseen läsnäoloon leivässä ja viinissä.

Tässä kirjoituksessa käsitellään ehtoollisrukouksen kahta ensimmäistä osaa, vuorolaulua ja prefaatiota.

VUOROLAULU: SEURAKUNTA KARITSAN VALTAISTUINSALISSA

Messun toinen huippukohta eli ehtoollisosio alkaa vuorolaululla liturgin ja seurakunnan välillä. Se on yksi liturgiamme varhaisimpia osia ja ollut käytössä mahdollisesti jo apostolien viettämässä jumalanpalveluksessa. Vuorolaulu alkaa samalla raamatullisella (Ruut 2:4; 1.Sam. 17:37; 2.Tess. 3:16) tervehdyksellä, joka edelsi sanaosiota: ”Herra olkoon teidän kanssanne”. Se viestitti seurakunnalle: Herra on teidän keskellänne jakamassa lahjojaan sanassaan.

Nyt sama tervehdys julistaa: Hän on länsä ja jakaa lahjojaan ehtoollisessa.

Sen jälkeen seurakunnan vastaus ”Niin myös sinun henkesi kanssa” (2. Tim. 4:22) on sekä tunnustus että rohkaisu pastorille, että hän ei palvele seurakuntaa omassa voimassaan tai nimessään, vaan Herran suuna ja käsinä. Tämän jälkeen pastori kehottaa seurakuntaa käymään taivaalliseen valtaistuinsaliin taivaan joukon ja Karitsan luokse: ”ylentäkää sydämenne”. Kehotus ja seurakunnan vastaus: ”ylennämme sen Herran puoleen”, tarkoittavat, että jumalanpalveluksen varsinaisena paikkana onkin taivas (Ef. 2:6, Hepr. 4:16). Seuraavaksi liturgi laulaa: ”Kiittäkäämme Herraa Jumalammme”. Nyt seurakuntaa kehoitetaan yhtymään Karitsan valtaistuimen ympärillä kaikuvaan taivaalliseen ylistykseen. Vastauksellaan ”niin on oikein ja arvollista” seurakunta liittyy Ilmestyskirjan kuvaamaan enkelikuoron ylistykseen, jossa kiitetään Karitsaa, joka yksin on *arvollinen saamaan voiman ja rikkauden ja viisauden ja väkevyyden ja kunnian ja kirkkauden ja ylistyksen* (Ilm. 5:12).

PREFAATIO: TAIVAS MAAN PÄÄLLÄ

Myös vuorolaulua seuraava prefaatio sisältää liturgiamme mahtavimpia teologisia aarteita. Se ei ole vain johdantoa (*prae-fatia*) ylistykseen ja sitä seuraavaan Pyhä-hymniin,

vaan jo itsessään ylistystä. Prefaation alun kiitos ja ylistys Jumalalle sekä sen loppuosa pysyvät aina samana. Kirkkovuoden mukaan vaihtuva keskiosa käsittelee puolestaan aina Jeesuksen maanpäällistä elämää, kuolemaa ja ylösnousemusta.

Prefaation päätös kuvaa liturgiassamme selkeimmin sitä todellisuutta, että taivas on tullut maan päälle: ”Me kiitämme sinua tästä taivaan lahjasta ja laulamme sinulle ylistystä enkelien ja kaikkien pyhien kanssa”. Niinpä siellä, missä Kristus on, siellä on taivas ja taivaan hovi! Koska ehtoollinen on osallisuutta Häneen, liittää se meidät Hänessä oleviin uskossa kuolleisiin pyhiin ja rakkaisiimme.

Näin eukaristisen rukouksen alun vuorolaulu ja prefaatio ovat täynnä kiitosta ja riemua, joka kumpuaa siitä ilosta, että me tulemme ehtoollisessa osallisiksi Jumalan Karitsasta ja yhdeksi Hänen kanssaan. Ja liturgiassa ylistys vain jatkuu, kun seuraavaksi Karitsan valtaistuimen ympärillä kajahtaa: ”Pyhä, Pyhä, Pyhä”.

UHRI MOORIAN VUORELLA

≡ MARKUS PÖYRY

Abraham sai Jumalta käskyn uhrata ainoa poikansa, lupauksen lapsi Iisak, Moorian maassa sijaitsevalla vuorella (1.Moos 22:2). Abraham teki kaiken niin kuin Herra oli käskennyt, mutta kun hän oli teurastamaisillaan poikansa veitsellä, puuttui Herran enkeli tilanteeseen ja esti Abrahamia tappamasta Iisakia.

HERRA ON KATSOVA ITSELLEEN UHRIN

Matkalla uhripaikalle Abraham oli sanonut pojalleen Iisakille, että *Jumala on katsova* (hepr. *jiree*) *itselleen lampaan polttouhriksi* (1.Moos. 22:8). Kun Iisak pelastui, ja Abraham löysi oinaan polttouhriksi Iisakin sijasta, hän antoi uhripaikan nimeksi ’Jahve jiree’, ’Herra on katsova’ (1.Moos. 22:14). Tällä nimellä Abraham viittasi siihen, että Herra on katsova uhrin itselleen.

Se mikä tuossa nimessä on merkittävää, on sanojen aikamuoto. Olisi oletettavaa, että Abraham olisi antanut paikan nimeksi ’Herra katsoi (itselleen uhrin)’ käyttäen heprean aikamuotoa, joka viittaa päätyneeseen ja loppuunsaatettuun tapahtumaan, sillä oinashan todella jo uhrattiin Iisakin sijasta. Kuitenkin Abraham nimesi paikan käyttäen aikamuotoa, joka viittaa kesken olevaan tai tulevaisuudessa olevaan tapahtumaan: *Herra on katsova (itselleen uhrin)*.

Abrahamin on täytynyt siis uskon silmillä nähdä jotain enemmän kuin vain uhratun oinaan. Hän on nähnyt, että vielä on tulossa täydellinen uhri, jonka Herra on katsova itselleen ja joka Iisakin puolesta uhrataan.

HERRA ITSE UHRINA VUORELLA

Abraham ei vain nähnyt, että on tulossa parempi uhri, vaan hän näki jopa kuka se uhri on. Tämä paljastuu siitä,

mitä Abrahamin opetusta kuunnelleet jälkipolvet kertoivat tuon vuoren nimestä. Mooses kirjoittaa: *Niinpä vielä tänä päivänä sanotaan ’Vuorella, missä Herra ilmestyy’* (1.Moos. 22:14). Tässä sanaparressa on taas sama heprean sana, joka Abrahamin kielenkäytössä merkitsee ’katsoa (uhriksi)’. Nyt sana on kuitenkin sellaisessa muodossa joka ilmaisee passiivia. Siksi tuon kohdan voi kääntää: *Vielä tänä päivänä sanotaan: ’Vuorella Herra tullaan katsomaan (uhriksi)’*. Näin Abraham oli siis ymmärtänyt uhrin olevan jostain paljon kalliimpaa kuin oinas. Uhritulisi olemaan Jumala itse.

Mutta missä tuo vuori on, jossa Herra tultaisiin katsomaan uhriksi? Moorian vuori, jossa Iisak pelastui, oli sama vuori, jonka alueelle Jerusalemin kaupunki myöhemmin pystytettiin. Aikakirjoissa kerrotaan, että Salomo rakensi Herran temppelinä *Jerusalemiin, Moorian vuorelle* (2.Aik. 3:1).

Moorian vuoren alue oli laaja ja se muodostui kukkuloista, jotka olivat kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Yhdellä näistä Moorian vuoren kukkuloista oli Golgata, joka sijaitsi Jerusalemissa, aivan kaupungin lähellä, mutta muurin ulkopuolella.

Näin siis se paikka, Moorina, jossa Iisak sai pelastuksen, oli myös paikka, jossa Jeesus valmisti pelastuksen jokaiselle ihmiselle.

ABRAHAM NÄKI JEESUKSEN PÄIVÄN

Jeesus selitti kuulijoilleen, että Abraham Moorialla näki tulevaisuuteen: *Aabraham, teidän isänne, riemuitsi siitä, että hän oli näkevä minun päiväni; ja hän näki sen ja iloitsi* (Joh 8:56). Abraham uskossa näki edessäpäin olevan päivän, jolloin Herra

Jumala itse katsotaan uhriksi Iisakin ja koko ihmiskunnan edestä. Abraham näki päivän, jolloin Isä Jumala on toimiva kuten Abraham itse, mutta vievä uhraamisen päätökseen asti.

Aivan niin kuin Abraham sälytti uhripuut poikansa Iisakin selkään ja käski pojan kantaa ne itse Moorian vuorelle, sälytti Isä Jumala keran ristin uhripuun poikansa harteille. Kantaen itse omaa uhripuutaan Jeesus kulki Golgatalle. Aivan niin kuin Iisak sidottiin uhripuihin köysillä, sidottiin Jeesus ristinpuuhun, mutta nauloilla. Kun Iisakia vastaan ojennettiin käsi ja kohotettiin veitsi, Herran enkeli puuttui tilanteeseen ja esti mitään pahaa tapahtumasta Abrahamin ainoalle pojalle. Mutta kun Jeesusta vastaan ojennettiin käsi, Herra ei tullut avuksi, vaan antoi kaiken pahan tapahtua omalle ainoalle Pojalleen.

Iisakin pelastuksen päivä oli mahdollista yksin Jeesuksen kuoleman päivän tähden. Sitä päivää Abraham uskossa katsoi eteenpäin ja iloitsi siitä. Abrahamin tavoin me saamme katsoa sitä päivää ja iloita, mutta emme edessäpäin olevana, vaan meidän tähtemme jo kertakaikkisesti tapahtuneena. Herra on katsonut itsellensä uhrin.

KAIKKIEEN PYHIEEN PÄIVÄ VAI KUMMITUSKARNEVAALI?

ESKO MURTO

Suomen kesä on kiivas elämänvoimassaan, mutta syksy tulee väijäämättä. Yhä lyhyemmiksi ja kylmemmiksi muuttuvat päivät merkitsevät luonnon kuolemaa: kellastuvia lehtiä, kuihtuvia kukkia ja tummiksi, kylmiksi käyviä järvenselkiä.

Syksyyn liittyy tietynlainen haikeus, mutta samalla myös ilo ja tyytyväisyys loppuun saatetusta työstä; on koittanut sadonkorjuun aika. Pelloilta kerätään vilja talteen tulevan vuoden leipiä ja puuroja varten, omenoita hillotaan ja mehustetaan ja reippaimmat häärivät puolukkametsässä sankojensa kanssa. Keväätä alkanut ahkera eläminen saa täyttymyksensä sadonkorjuussa.

SIELUJEN SADONKORJUU

Loka-marraskuun taitteeseen sijoittuvassa pyhäinpäivässä molemmat puolet ovat läsnä. Juhla on muistuttamassa elämän kaatoavuudesta ja kuoleman väijäämättömyydestä: ”Jokaisen ihmisen osana on kerran kuolla ja sitten joutua tuomiolle.” (Hepr. 9:27)

Juhlan päähuomio kohdistuu kuitenkin iankaikkisen elämän toivoon ja kuoleman jälkeen Kristuksen omille luvattuun autuuteen. Pyhäinpäivä onkin hengellinen sadonkorjuun juhla. Silloin muistetaan ja juhlietaan sitä pyhien seurakuntaa, joka perille päässeenä pelastettujen joukkona kiittää ja ylistää Jumalaa. Samalla mukana on ajatus yli kuoleman rajan ulottuvasta pyhiin yhteydestä. *Oi yhteyttä*

kaikkein pyhien, me vaivassa, he maassa autuuden. On seurakunta pyhä, yhteinen. Halleluja! (VK 142:4)

Meillä vietettävä pyhäinpäivä on oikeastaan yhdistelmä kahdesta vanhasta juhlasta. Jo 300-luvulla itäisessä ja 700-luvulta lähtien läntisessäkin kristikunnassa vietettiin ”kaikkien pyhien päivää” niiden marttyyrien muistoksi, joille ei pyhimyskalenterissa riittänyt omaa muistopäivää. Sydänkeskiajalla vakiintui tavaksi seuraavana päivänä viettää kaikkien uskovien vainajien päivää – eli muistaa kaikkia uskovina kuolleita, riippumatta siitä laskettiinko heitä pyhimyksiksi vai ei.

Uskonpuhdistuksen jälkeen päivien aiheet sulautettiin yhteen. Erottelua erityisten ”pyhimysten” ja muiden uskossa poisnukenneiden välille ei enää tehty, onhan jokainen kristitty uskon kautta osallinen Kristuksen täydellisestä pyhyydestä. *Niin ette siis enää ole vieraita ettekä muukalaisia, vaan te olette pyhien kansalaisia ja Jumalan perhettä.* (Ef. 2:19)

PAKANALLISTEN JUHLIEN VAIKUTUS

Syksy on luonnollinen aika kuoleman ja iankaikkisuuden kysymysten kohtaamiselle, ja jo ennen kristillisen kirkon vaikutusta monet pakanalliset kuoleman juhlat sijoittuvat myöhäissyksyyn. Niinpä suomalaiseen, sadonkorjuujuhla *kekriin* sisältyi vanhaan aikaan vainajien muistamista esimerkiksi ruokauhrien muodossa.

Kurpitsalyhdyistä ja

naamiaisasuista tunnettu halloween on puolestaan Brittein saarilla syntynyt juhla. Kelttien *samhain* merkitsi loka-marraskuun vaihteeseen sijoittuvaa arvaamatonta ja vaarallista aikaa, jolloin vuoden aikana kuolleiden vainajien henget siirtyivät tuonpuoleisuuteen ja pahat henkiolennot olivat erityisen alttiita tekemään ihmisille vahinkoa.

Irlantilaisten ja skotlantilaisten siirtolaisten vaikutuksesta juhlaa alettiin viettää myös Yhdysvalloissa, jossa se sai nykyisenkaltaisen karnevaalinomaisen luonteensa. Osin elokuvien vaikutuksesta, osin ehkä tarpeesta saada iloista hulinaa syksyn synkkyyttä keventämään, Halloween on vähitellen yleistymässä myös Suomessa.

EI PELKKÄ KUOLEMAN JUHLA

Oltakoon juhlaperinteiden muuttumisesta mitä mieltä tahansa, jumalanpalveluselämässä Halloweenilla ei ole sijaa, pyhäinpäivällä sen sijaan on.

Pyhäinpäivästä on kehittynyt juhla, jolloin laajalti käydään haudoilla sytyttämässä kynttilöitä omais-

ten muistolle. Kynttilöitä hautumaalla on kuitenkin yleensä paljon enemmän kuin sanankuulijoita pyhäinpäivän iltakirkossa.

Pyhäinpäivän merkitys tuntuukin kansan syvissä riveissä kehittyvän yleisen vainajien muistamisen suuntaan, pyhäinpäivään sisältyvän kristillisen sanoman jäädessä vähemmälle huomiolle. Pyhäinpäivässä ei kuitenkaan ole kyse kuoleman juhlasta, vaan kuoleman yli ulottuvasta yhteydestä ja toivosta.

Pyhäinpäivänä ei vain muistella menneitä, vaan toivossa odotetaan sitä päivää jolloin usko vaihtuu kokemukseksi ja muistojen sijalle tulee jälleennäkeminen, päivää jolloin kasvoista kasvoihin katsellaan sitä todellisuutta, josta Hebrealaiskirje lausuu: *Teidän edessänne on tuhansittain enkeleitä ja juhlaa viettävä esikoisten seurakunta, ne, joiden nimet ovat taivaan kirjassa. Siellä on Jumala, kaikkien tuomari, siellä ovat perille päässeiden vanhurskaiden henget, ja siellä on uuden liiton välimies Jeesus.* (Hepr. 12:22–23)

JARI KEKÄLE & C12: KUOLEMA EI TUNNE VIRASTOAIKAA

PEKKA HYPPÖNEN

Alkuun varoituksen sana. Älä kuuntele tätä levyä auton ratissa! Itse meinasin niin tehdessäni ajaa ohi kahdesta liittymästä. Se ei ollut pelkästään tarttuvien sävelmien syytä. Laulut käyvät kohti.

Ne ovat kuin valaistut kotien ikkunat, jotka syyspimeällä vangitsevat kuljikijan huomion. Ken niistä uskaltautuu kurkistamaan, näkee ihmiselämän syvimpiin sopukoihin. (Huomautettakoon, että näistä ikkunoista katsominen on sallittua, eikä katsomisesta seuraa kiusaantunutta oloa.) Ikkunoista näkyy erilaisia ihmiskohtaloita. Jokaisella talon asukkaalla on oma tarinansa, jotka yhteinen jaettu ihmisyyys liittää toisiinsa.

Elämässä ei ole useinkaan voittajia, ei aina edes selviytyjiä. Silti kaikessa heikkoudessa ja häpeässä ihmisille tarjotaan toivoa. Jostain tavallisen näköisestä ikkunasta loistaa Jumalan armon hoitava ja paran-

tava valo. Se jää helposti huomaamatta minuuttiaikataulunsa kanssa kiitävältä, mutta sille, jolla ei ole kiire, se paljastuu.

Hyvän ja armollisen Jumalan kanssa on turvallista kurkistaa sisään siitakin ikkunasta, joka saattaa katsojan sairastuoteen vierelle. Joistain ikkunoista voi kurkistaa taiteilijan ajatusten virtaan. Siellä sanat leikkivät toistensa ympärillä. Kun ne lopulta pysähtyvät paikoilleen, niistä syntyy merkillisen osuvia ajatuksia. Jostain ikkunasta täytyy katsoa useammankin kerran ennen kuin juttu aukeaa, jos on auetakseen. Sama koskee levyn kansikuvitusta.

ISOTOOPIT JÄRJESTYKSESSÄ

Levyä on ollut tekemässä C12-niminen yhtye. Jarin tuotannossa ”hiilipohjaiset” yhtyeiden nimet seuraavat toisiaan. Tälläkin levyllä kuullaan monia aikaisemmilta levyiltä tuttuja muusikoita. Joitain C-pohjaisten yhtyeiden riveissä ennen kuulumattomia

muusikoitakin mahtuu mukaan, kuten kitaravirtuosi Jarmo Hynninen, basso ja kitaraa levyllä soittava Lasse Mikkonen ja levyn päätösraidalla Jarin kanssa duetoiva Tsuua-tytär. Levyllä ovat Jarin lisäksi säveltäneet Pekka Salmi ja Tommi Kalenius. Kappaleiden sovituksista vastaavat C12-yhtyeen jäsenet. Levyn on tuottanut Harri Huovinen.

C12 hoitaa tehtävänsä ammattimaisesti. Orkesterin jäsenten vuosien yhteinen soittokokemus ja kappaleiden luontevat sovitukset kantavat haastavampiakin tekstejä. Jotkut kappaleista lähestyvät tyylillisesti iskelmää. Hynnisen rouheaa kitarointi pitää huolen siitä etteivät ne eksy liaksi iskelmän ylisovinnaiseen maailmaan.

Eräissä kappaleissa perinteisten soitinten juurevat sävelet lyövät kättä nykyai-kaisten tietokonepohjaisten soitinten kanssa. Kontrasti on selvä ja se lienee tarkoituskinkin. Joissain kohdissa kieltämättä kaipasin sähköisten soitinten sijaan niiden akustisia lajitovereita.

Levyllä on paljon pitkiä ja syvällisiä lauluja, jolloin siitä on vaikeaa saada aikaiseksi täysin ehyttä kokonaisuutta. Tämä tuskin häiritsee kovin monia kuulijoita, sillä harva kuuntelee tällaista levyä keskittyneesti yhdeltä istumalta alusta loppuun. Laajassa materiaalissa riittää toisaalta myös kuunneltavaa pidemmäksi

aikaa.

TÄRKEIN

Orkesterin panoksesta huolimatta Kuolema ei tunne virastoaikaa on ehdottomasti Jarin levy! Monet tietävät Jarin taitavaksi tekstin kirjoittajaksi. Viimeistään tämän levyn jälkeen tiedetään, että Jari on myös upea laulaja. Joitain kappaleita olisi ehkä voitu rakentaa vielä enemmän Jari laulun varaan. Jari tulkitsee tekstit hienolla tavalla. Tulkinta on vähäeleistä, mutta pitää sisällään laajan tunteiden kirjon.

Herkimmät laulut koskettavat syvälle. Päinvastoin kuin monet nykyajan ”hengelliset” levyt, tämä levy ei pyri kutittelemaan kuulijansa kaasujalkaa, vaan se tahtoo ajeluttaa elämän pakollisilla kiertoteillä ja pysäyttää unohdetuille le-
vähdyspaikoille. ”Ei tärkein ole kai se vauhti vaan usein matka sinänsä. Ei tärkein ole aina maali vaan kuka kulkee vierellä.”

Kuolema ei tunne virastoaikaa on Jari Kekäleen yhdeksäs levy. Se on syntynyt kahden vuoden aikana. Lauluissa kuuluvat Jarin henkilökohtaiset elämän vaiheet ja tunnelmat. Viimeiset viisi ja puoli vuotta hän on työskennellyt perhetherapeutina. Levyn kuolemaa käsittelevät kappaleet ovat syntyneet isän sairastumisen ja kuoleman myötä.

Levyn voi tilata Dei Kaupasta
www.deikauppa.fi

OM BIKTEN

SEBASTIAN GRÜNBAUM

Artikelserien fortsätter kring kyrkans sju kännetecken. Det fjärde kännetecknet i ordning är bikt.

Idenna artikel används bikt och nycklamakten som synonymer. Bikten är ju i själva verket den makt som Kristus gett åt kyrkan att förlåta eller vidhålla människor syndernas förlåtelse. Detta kommer klart fram i Johannesevangeliet kapitel 20:22-23: *Tag emot den Helige Ande! Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder så är han bunden.*

KATEKESEN SAMMANFATTAR BIKTEN PÅ ETT ENKELT SÄTT

Bikten består av två stycken, det ena, att man bekänner synden, det andra, att man får absolution eller förlåtelse av biktfadern såsom av Gud själv och inte tvivlar därpå, utan fast tror, att synderna därigenom är förlåtna inför Gud i himlen. Detta citat från Lilla katekesen uppenbarar många väsentliga delar av bikten.

a) Bikten består av att en enskild människa eller en grupp människor bekänner synden och får absolution. Alltså bikten är enkel på detta sätt. Den handlar om att bekänna synder och få förlåtelse.

b) Bikten handlar om att få förlåtelse för synden man bekänner. Bikten är till för att trösta och övertyga oss om att vi har frid med Gud. Avlösningen är ett villkorslöst frikännande som ges av Gud. Tron skapar inte den förlåtelsen, utan på samma sätt som i dopet mottager den endast

den.

c) Omvändelsen i bikten handlar inte om att finna någon inre känsla av ånger, utan istället om att konstatera med katekesens ord: *Jag fattige syndare bekänner mig inför Gud skyldig till alla synder.* Denna beaktelse är inte primärt ett uttryck för egen ånger, utan för att Guds ord har rätt, när den säger att *alla har syndat och saknar härligheten från Gud* (Rom 3).

d) Bikten är objektiv. Det är Gud själv som talar genom prästens mun. När syndernas förlåtelse förkunnas offentligt eller privat så är det inte en människa, utan det är Kristus själv som förlåter (Joh. 20:21-23).

BIKTEN ÄR ALLT IGENOM ETT MEDEL FÖR SALIGHET

Den bibliska undervisningen är att man inte skall ge förlåtelse åt de som vägrar att omvända sig från det som bibeln klart undervisar är synd. Dock är det samtidigt så att om någon omvänder sig från sin synd skall han få förlåtelse oberoende om han skulle fela om och om igen. Är det då inte väldigt kärlekslöst att inte ge förlåtelse åt alla?

Detta resonemang verkar väldigt bibliskt, men i själva verket är det just precis det motsatta. Det skulle vara kärlekslöst att låta någon tro att han/hon har allt bra med Gud, ifall detta inte verkligen är ett faktum. Paulus säger ju klart i första Korintierbrevet kapitel 7: *Vet ni inte att*

inga orättfärdiga skall få ärv Gudens rike? Bedra inte er själva! Varken otuktiga eller avgudadyrkare, varken äktenskapsbrytare eller de som utövar homosexualitet eller de som låter sig utnyttjas för sådant, varken tjuvar eller giriga, varken drinkare, förtalare eller utsugare skall ärv Gudens rike.

Ifall människorna lever så här, hurdana präster skulle vi, som har ämbetet, vara ifall vi intygar dem att de har frid med Gud och allt är bra? Nej, i sådana fall måste man använda bindenckeln, alltså förneka syndernas förlåtelse. Men denna nyckel används inte alls för att man ser ner på dessa människor eller vill skada dem. Sanningen är just det motsatta.

För att få dessa människor till omvändelse måste man visa klart att ifall ni inte omvänder er har ni inget arv i himmelen. Det kunde jämföras med en läkare som diagnostiserar en cancerpatient. Denna diagnos som

Gud i sitt ord fastställer, gäller alla människor så att han skulle kunna hela dem igen genom syndernas förlåtelse.

EN KORT SAMMANFATTNING OCH UPPMANING TILL BIKT

När vi alltså sammanfattar vår betraktelse om bikten märker vi att den är ett stort uttryck av Guds kärlek. Inte minst för de själar som är bedrövade är den en enormt stor tröst, det är ju ingen annan förutom Kristus själv som ger förlåtelse i bikten.

Speciellt varmt kan bruket av den privata bikten anbefallas. Tänk att när du talar till prästen är det Kristus som lyssnar till din beaktelse, och när han förlåter är det Kristus som förlåter, och när du gått förblir detta mellan Kristus och dig. Jag tror att om vi skulle förstå detta fullt ut skulle vi ha stora problem med att låta bli att gå och bikta oss privat.

FÖRSAMLINGSLIV I POSTKONSTANTINSK TID

SEBASTIAN GRÜNBAUM

Pastor Jari Kekäle talade på Församling-fakulteten i Göteborg för teologiestuderanden och för Missionsprovinsens präster 11-12 oktober. Rubriken var "Att vara herde i en postkonstantinsk tid, en omöjlig uppgift?"

Allmänt kan man konstatera att presentationen innehöll många tankar som är väsentliga också för församlingsmedlemmarna.

EN GEMENSAM SOCIAL VERKLIGHET?

När det gäller att bygga församlingar och ha kristen gemenskap verkar det som om det är omöjligt att ha en församling utanför folkkyrkans strukturer. De lutherska kyrkor som gått ut ur den konstantinska kyrkan (en kyrka som är kopplad samman med staten) verkar vara små och splittrade gemenskaper som inte har någon framtid.

Är det möjligt att leva som en församling utanför folkkyrkan (med alltför breda väggar och högt i tak) utan att hamna in i det andra diket med församlingar som är små och exklusiva?

Jaris svar är jakande. För att bygga en församling föreslår han att vi måste se utmaningen från flera än ett perspektiv. Det räcker inte endast med att evangeliet förkunnas rent och sakramenten förvaltas rätt och med ett enhetligt liturgiskt liv i församlingarna. Detta är självklart något som inte förnekas, utan betonas i våra sammanhang.

Men för att få en tillräckligt god och bestående en-

het krävs ännu en dimension som är av ytterst vikt. Denna dimension kallar Jari för en gemensam social verklighet. Begreppet "en gemensam social verklighet" innebär att människor lever i samma värld. Detta i bemärkelsen att de delar sina liv med varandra och litar på varandra. På denna grund kan människor hålla ihop och stöda varandra i livets olika skeden.

ETT ÖKAT TEMPO

I den tid som präglas av väldigt snabb förändring och tempo förändras människors verklighet snabbt. Risken finns att ifall kyrkor och församlingar inte skapar tillräckligt goda strukturer för att upprätthålla kontakten mellan deras medlemmar, så splittras dessa människors verklighet.

Ett bra exempel på en struktur som kyrkomötet i Nicea instiftade är principen att mötas två gånger om året. Detta tjänade till kyrkans enhet och frid i en värld som var "långsam och statisk", men situationen har förändrats. Idag lever till exempel företagen i kvartaler (man går igenom strategin och resultaten fyra gånger per år).

De gamla nicenska strukturerna med biskops- eller prästmöte två gånger om året betyder för prästernas och församlingars liv, att de som möts lever i olika världar med olika problem och utmaningar.

Det är inte bara den yttre världen som förändras, utan framför allt den inre värl-

den som konstant utmanas och lockas åt många håll. Detta inte minst i alla olika relationer och mötet med den yttre världens informationsflöde. Frukten av detta ser man tyvärr mycket klart också i många konfessionella och läromässigt sunda sammanhang.

Därför har också Luthersstiftelsen redan från början fattat ett principbeslut att prästerna möts en gång per vecka på Skype och delar sitt liv. Till detta hör både de konkreta yttre erfarenheter man haft och hur man upplevt det som varit.

VAD BETYDER DETTA I FÖRSAMLINGARNAS LIV?

I församlingarnas liv innebär detta en stor utmaning. Församlingen – inklusive prästen – består av syndiga människor. Ett sätt att skapa en gemensam social verklighet är förstas mässan. Men detta räcker inte heller. Vi behöver något mera.

Detta "något mera" kallar Jari för olika processstrukturer. För det räcker inte med att man bara deltar i mässan och får höra om vad vi skall göra. Ett av de bibelställen som refererades till under föreläsningen handlar om vägen till Emmaus: *Han frågade dem: Vad är det ni samtalar om... Vad då?* (Luk. 24:17-20)

Jesus visste mycket väl vad som hade hänt och vad som var det rätta svaret, men han ville att lärjungarna skulle ha möjlighet att ge uttryck för hur de hade upplevt det.

Om vi vill att de nya

församlingsmedlemmar är införstådda på vad Luthersstiftelsen gör; "nämligen bygger ett nätverk av församlingar i Finland" är det viktigt att de också får ge uttryck för sina frågor och tankar. Att detta kan förverkligas i vårt församlingssliv kräver en medveten satsning från oss alla.

STRUKTUR FÖR EN GEMENSAM SOCIAL VERKLIGHET

För att människor skall få möjlighet att ge uttryck för sina frågor och önskemål krävs åtminstone två saker. Det första är en tillräcklig mängd av tid och närvaro av präster och dem som vill vara med i arbetet. Det andra är ett utrymme och forum var man kan samlas och samtala om vad det är som vi gör och lyssna till människors frågor.

Här kommer en utmaning för alla församlingsmedlemmar: Just du som läser har en möjlighet att vara en som öppnar ditt hem och genom att vara värd skapar ett sådant här forum för diskussion.

Att göra detta är mycket enkelt, det är bara att ta kontakt med din egen präst, bjuda in dina vänner på besök och öppna dörren. Vidare kan man förstas komma överens med andra församlingsmedlemmar om att ordna till exempel dagsutflykter, bastukvällar, eftermiddagste osv. Allt detta bidrar till att skapa och tillöka mängden av gemensam social verklighet som är livsviktigt för vårt arbete för ett mera bestående och enhetligt gudstjänstliv.

MATKALLA:

KIRKOLLISIA YHTEYKSIÄ PUOLAAN JA TSEKKIIN

ERKKI PITKÄRANTA

Viime kesänä Erkki ja Marja Pitkäranta ja Sakari ja Liisa Korpinen saivat mahdollisuuden tutustua sellaisiin itäisen Euroopan kirkkoihin, jotka pyrkivät olemaan leimallisesti luterilaisia.

Nykyisen Puolan läntinen osa, Sleesia, kuului vielä ennen toista maailmansotaa Saksaan. Breslau oli suuri saksalainen kaupunki ja luterilainen kirkko oli vahva.

Kiinnostuksen Breslauta kohtaan meissä sytytti Johann Hess. Hän opiskeli Wittenbergissä mm. lakia ja liittyi vuonna 1513 Lutherin opetuksiin. Hess ordinoitiin 1520 ja kolme vuotta myöhemmin nimitettiin protestanttisen Breslaun Pyhän Maria Magdalena kirkon pastoriaksi.

Hessin kirkko on edelleen pystyssä, kauniiksi korjattuna sodan tuhojen jälkeen. Nykyisin katolisena katedraalina toimivan kirkon takaosassa oli näyttely, jossa kerrottiin kirkon vaiheista ja myös Johann Hessistä. Eräällä taulussa oli kuva Hessin muistokirjoituksesta ja lähdeviittauksena tieto, että alkuperäisteos on Wrocławin kansallismuseossa. Monien kyselyjen jälkeen löysimme taulun ja selvitimme oppaille Hessin luterilaista taustaa ja kiinnostustamme häneen. Taulu on täynnä teologiaa, Vanhan ja Uuden Testamentin tapahtumia lupaus-täytymys -teemaa noudattaen.

Historiansa aikana luterilainen Breslau oli välillä katolisten, välillä protestanttien hallinnassa. Vaikeat ajat koittivat kolmikymmenvuotisen sodan aikana, kun katoliset Habsburgit kutsuivat munkkikuntia vastauskonpuhdistusta toteuttamaan, mm. jesuiitat 1610. Kun 1700-luvun puolivälissä Fredrik Suuri liitti Sleesian ja Breslaun Preussiin luterilaisten asema helpottui.

Nyt Breslau / Wrocław on osa Puolaa. Puolan luterilainen Augsburgin tunnustuksen kirkko on puolankielinen, mutta Sleesian alueella Wrocławin ympärillä sillä on kuusi saksankielistä seurakuntaa. Olim-

me sunnuntaina Breslaun seurakunnan messussa St.Christofor kirkossa. Messun jälkeen pastori Andrzej Fober kiirehti jo seuraavaan seurakuntaan; saksankielisiä seurakuntia on kuusi ja pastoreita kaksi.

Reformaation historiaan tutustuminen jatkui Prahassa Tsekin tasavallassa. Uudelleenrakennettu ja hyväkuntoinen Jan Hussin saarnakappeli Betlemske sijaitsee vanhan kaupungin sydämessä, ja keskellä toria komeilee Hussin patsas. Böömiläisen Hussin elämä päättyi Konstanzin kirkolliskokouksessa roviolla, mutta hussilaiset ja muut reformiliikkeet jatkoivat toimintaansa.

Evankelinen kirkko Böömissä, Määrissä, Ylä-Sleesiassa ja Slovakiassa on aikojen saatossa joutunut kohtaamaan usein ankaraakin painostusta ja vainoa roomalaiskatolisisessa Itävalta-Unkarin keisarikunnassa. Suurin luterilainen kirkko, Augsburgin tunnustuksen kirkko, on slovakki-en kirkko. Neilikavallankumouksen myötä Tsekkoslovakia hajosi Slovakian ja Tsekin tasavalloiksi, ja samalla katkesi Tsekin puolen seurakuntien yhteys emäkirkkoon. Näistä seurakunnista muodostettiin 1993 oma kirkko ECAV v CR.

Olimme sopineet tapaamisen tämän kirkon vastavalitun superintendentin Marian Copin ja Fort Waynesta val-

mistuneen englanninkielisen pastori Tony Bookerin kanssa.

Luther-säätiön työ ja toiminnan laajuus oli hyvin tiedossa. Keskustelimme luterilaisen tunnustuksen merkityksestä kirkolle ja seurakuntien rakennustyölle. Kerroimme Luther-säätiön synnystä, pappisviikkimysten järjestymisestä Missionprovinsein kautta, piispanvihkimyksestä ja vastasimme moniin kysymyksiin.

ECAV v CR- kirkko on alkanut uudestaan kulkea yhä enemmän luterilaisessa opissa. Se on hyväksynyt kirkolliskokouksessaan koko Tunnustuskirjat, joista on tullut nyt myös uusi käännös. Tähän on vaikuttanut Lutheran Heritage Foundationin tuki sekä perustettu Luther-Foundation. Kirkkokunta on palauttanut rikkaan liturgian ja seuraa messujärjestyksensä Martti Lutherin hahmottelemaa Deutsche Messeä. Kirkkokunnan johto torjui luterilaisten ja kalvinistien yhteisen opillisen julkilausuman, Leuenbergin konkordian. Se on kutsunut tunnustuksellisia pastoreita erityisesti Saksan itsenäisestä luterilaisesta kirkosta (SELK) selvittämään ajankoh-
taisia teologisia kysymyksiä.

Päätimme kokouksen yhteiseen rukoukseen kauniissa kirkossa. Superintendentti Cop siunasi meidät laulamalla Herran siunauksen vanhalla slovakialaisella sävelmällä.

(Vas.) Sakari Korpinen, Pastori Tony Booker, Superintendentti Marian Cop, Martin Luther, Konsistorin jäsen tohtori Jaromir Neumann ja Erkki Pitkäranta.

Suluissa oleva numero on yhteisön tilikannatuk-
sen viite. Viitenumeroa käyttämällä kannatus oh-
jautuu oikean yhteisön hyväksi. Viestiä ei tarvi-
ta. Tilinumero on FI59 1023 3000 2354 52.

Heinola (4077)

Taavilankatu 3.
4.11. ja 2.12. Messu klo 14.00

Helsinki: Markus-yhteisö (1999)

Joka sunnuntai klo 11, Annankatu 7.

Helsinki: St. Barnabas (8060)

Every Sunday at 11 a.m., Kalevankatu 53.

Hämeenlinna: Matteus-yhteisö (3366)

Joka sunnuntai klo 11, Tykistötie 13.

Iisalmi (2008)

Sunnuntaisin, Satamakatu 5, klo 16.
28.10., 11.11., 25.11., 2.12., 16.12., 25.12.

Imatra: Joosua-yhteisö (8400)

Sunnuntaisin Teppanalan rukoushuoneella klo 15.
28.10., 11.11., 25.11.

Jakobstad: S:t Jakobs församling (2888)

På söndagar kl 18, Skutnäsgratan 2.
4.11., 18.11., 2.12.

Joensuu: Nehemia-yhteisö (7799)

Sunnuntaisin, Kauppakatu 44.
klo 17: 4.11., 11.11., 2.12.
klo 11: 18.11.

Jyväskylä: Jesaja-yhteisö (9001)

Joka toinen sunnuntai klo 17, Ilmarisenkatu 18.
4.11., 18.11., 2.12., 16.12., 23.12., 6.1.

Kajaani: Filippus-yhteisö (3777)

Joka sunnuntai klo 11, Väinämöisenkatu 13.

Kitee (6020)

Sunnuntaisin klo 15, Valamontie 4.
18.11.

Kokkola: Andreas-yhteisö (8811)

Joka sunnuntai klo 11, Asentajantie 13. 2. krs.

Kouvola: Paulus-yhteisö (1517)

Joka sunnuntai klo 11, Väinöläntie 21.

Kuopio: Pietari-yhteisö (5775)

Joka sunnuntai klo 11, Saastamoisenkatu 10.

Lahti: Samuel-yhteisö (5050)

Sunnuntaisin klo 10, Uudenmaankatu 14.
4.11., 11.11., 18.11., 2.12.

Laitila: Vakka-Suomen lut. jumalanpalvelusyhdistys

Joka sunnuntai klo 12 Laesaaren siu-
nauskappeli, Salontie 24.

Lappeenranta: Joona-yhteisö (5335)

Sunnuntaisin klo 11. Raastuvankatu 16.
28.10., 11.11., 25.11.

Mikkeli: Tiitus-yhteisö (1232)

Messu joka sunnuntai klo 10.00 Rouhialankatu 2.

Nurmes: (5380)

Sunnuntaisin klo 17, Lehtovaarankatu 56.
28.10., 11.11., 25.11., 9.12., 23.12.

Oulu: Timoteus-yhteisö (6363)

Joka sunnuntai klo 10.30, Tuulimyllynkatu 18.

Pori: Sakkeus-yhteisö (2299)

Joka sunnuntai klo 11, Karhunkatu 13.

Pyhäkoski, Merijärvi (5115)

Sunnuntaisin klo 15.30, Pyhäkos-
ken rukoushuone, Reetinmutka.
21.10., 4.11., 18.11., 2.12.

Rauma: Pyhän Marian seurakunta

Joka sunnuntai klo 10, Kulttuurita-
lo Poselli, Nortamonkatu 12

Rovaniemi: Stefanos (8688)

Joka sunnuntai klo 10, Ruokasenkatu 3.

Savonlinna (2422)

Messu su klo 16.00, Lemminkäisenkatu 50
11.11., 9.12.

Seinäjoki: Luukas-yhteisö (4488)

Joka sunnuntai klo 11, Kauppaneliö 13 as 3.

Sodankylä: Elia-yhteisö

Sunnuntaisin klo 16, Hamputtörmäntie 24.
28.10., 4.11., 18.11., 25.11., 2.12.

Tampere: Johannes-yhteisö (5995)

Joka sunnuntai klo 11, Ilomäentie 5.

Vaasa (1902)

Sunnuntaisin klo 17, Kirjastonkatu 5.
4.11., 18.11.; 2.12.; 16.12.

Åbo: S:t Gabriels församling (5500)

På söndagar klo 11, Universitetsgatan 29 a.
28.10, 4.11, 18.11, 25.11, 2.12

Kesän lastenleirit

Kuopio 14.-16.6. (6-11 v.)
Ylöjärvi 17.-19.6. (6-10 v.)
Muhos 18.-21.6. (7-12 v.)
Ylöjärvi 25.-28.6. (11-14 v.)

Rippileiri ja nuortenleirit

Kouvola 12.-14.4. Nuortenleiri ja riparitapaaminen
Ylöjärvi 9.-16.6. Rippileiri
Ylöjärvi 27.-29.9. Nuortenleiri ja jatkoripari
Lisätietoja leireistä: www.luthersaatio.fi

Kari ja Kirsti tapasivat ensimmäisen kerran Juvan Hiekkaniemessä kristillisessä uudenvuoden tapahtumassa. Molempien perheissä oli koettu herätys. Isät saattelivat lapsiaan uskovien yhteyteen. Kari ja Kirsti tapasivat uudestaan Savonlinnan kristillisellä opistolla. Uskon ja opiskelun lisäksi heitä yhdisti pian seurustelu.

Avioituttuaan vuonna 1969 Valkoset suuntasivat Satakuntaan aikomuksenaan valmistautua lähetystyöhön. Lähetystyötä painotettiin kovasti.

– Se oli hiukan sellaista prässästyypistä. Kari muistelee. Tarkoituksena oli opiskella ”teltantekijätyössä” tarvittava ammatti. Kari opetteli nahkan käsittelyä ja korjasi koneita. Kirsti koki esikoista odottaessa vaikean raskauden. Lähteminen vieraille maille jäi. Elämä vakiintui Laitilaan. Karille avautui mahdollisuus alkaa yrittäjäksi.

Yrittäminen, lasten saaminen ja kodin rakentaminen täyttivät elämän. Kristittyjen yhteys säilyi raamattupiirissä ja seurakuntailloissa. Laitilassa tutuiksi tulivat Sley ja Länsi-Suomen rukoilevaisuus, sekä pastori Anssi Simojoki. Luterilaisen opetuksen myötä raamatullinen ymmärrys evankeliumista ja kasteen sakramentista kirkastui.

Lama toi Valkosten taivaalle synkät pilvet. Yrityksen konkurssin myötä perhe menetti kaiken omaisuutensa. Raskaiden vuosien ai-

kana Valkoset saivat kokea Jumalan huolenpitoa. Yritteliäs elämänsenne auttoi elämässä eteen päin.

KUTSU IMATRALLE

Vuonna 1999 Valkoset muuttivat Imatralle. Karin veli tarjosi Karille kuljetusalan töitä. Jumalalla oli suunnitelmia Valkosten varalle. Heitä odotti sydämelinen vastaanotto. Vaikka ystävät jäivät Satakuntaan, Jumala järjesti uusia ystäviä Imatralta.

– Sleyn piiriin otettiin sydämellisesti vastaan. Kirsti muistelee. Kari oli alkanut käymään Laitilassa kirkossa. Tapa jatkui Imatralta.

Kirkon jatkuvat uudistukset olivat osalle Imatran seurakuntalaisista vaikea pala. Muutosten ja paikallisten ristiriitojen vuoksi joukko ihmisiä alkoi kokoontua omissa jumalanpalveluksissa Katulähettyksen rukoushuoneella. Puuhamiehenä toimi Matti Seppänen. Kari kantoi vastuuta Katulähettyksen puheenjohtajana.

Toiminta ei yrityksistä huolimatta jäsentynyt paikallisseurakunnan toiminnaksi. Katulähettyksen linja ei myöskään tuntunut oikealta. Suunta oli selvä: haluttiin luterilaista jumalanpalveluselämää. Apua pyydettiin ja saatiin Sleyltä ja Luther-säätiöltä. Monet Luther-säätiön pastorit tulivat tutuiksi. Yhteys Anssi Simojokeen on sekin säilynyt läpi vuosien. Kaksi vuotta sitten yhteisö järjestäytyi Joosuan jumalanpalvelusyhteisöksi ja liittyi Luther-säätiön yhteyteen.

Kari valittiin uuden yhteisön puheenjohtajaksi. Syksyllä 2012 seurakunta sai oman paimenen.

LUTERILAISIKSI KYPSYNEET

Kirstin tapaa usein palvelimesta kirkkokahveilla. Messuun tulemiseen on muitakin syitä. Aikaisemmin Kirsti ei juurikaan käynyt kirkossa. Imatralta messu on alkanut elää Kirstille. – Nyt elän jumalanpalveluksesta, en ainoastaan käy siellä. Kokonaisuus on ruvennut puhumaan. Se on Jumalan työtä, Kirsti sanoo. Messu on hoitanut kuoleman kohdatessa lähipiirissä. Ehtoollisella saattoi kokea elävän toivon.

– Messusta saa myös oikeaa opetusta. Sitä voi viedä vaikka raamattupiiriin. Monille jumalanpalveluksen ja kasteen merkitys on uutta, Kirsti sanoo.

Karin mukaan nuoruudessa ei arvostettu luteri-

laisuutta tai esimerkiksi ehtoollista.

– Syvällinen opetus puuttui ja sitä haettiin eri lähteistä. Luterilaisuudessa syvä opetus, hartaus ja hurskaus kulkevat käsi kädessä. Valitettavan monet odottavat herätystä, jonkinlaista humahdusta. Tämä on herätystä, palaamista Raamattuun. Luther-säätiössä ei mennä yhden henkilön perässä. Pieniä yksiköitä syntyy ympäri Suomea. Pastoreilla on sama sanoma.

Valkosilla on selvä käsitys, mihin seurakuntia tarvitaan.

– Aika on paha. Lopun aikana valitutkin pyritään eksyttämään. Ruokapaikkojen on oltava kunnossa, jotta ihmiset säilyttävät uskon, ja jotta uusia tulee mukaan. Opetusta tarvitaan, jotta evankeliumin ehdoton armo avautuu, Kari tuumii.

